

MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

Część A

Rok II.

Warszawa, dnia 10-25 sierpnia 1949 r.

Nr A 15-16

TREŚĆ NUMERU:

	Str.
poz. 99 — Uchwała Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1949 r. w sprawie zmiany składu pierwszej Naczelnej Rady Spółdzielczej	1
poz. 100 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 9 lipca 1949 r. w sprawie wzorcowego statutu dla spółdzielni inwalidów	1
poz. 101 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 9 lipca 1949 r. w sprawie nadania uprawnień rewizyjnych	6
poz. 102 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 28 lipca 1949 r. w sprawie unormowania systemu płac dla pracowników zatrudnionych w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych	7
poz. 103. — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 28 lipca 1949 r. w sprawie porozumienia CZS ze Związkiem Młodzieży Polskiej	11
poz. 104 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 28 lipca 1949 r. w sprawie zatwierdzenia kierownika Wydziału Rewizyjno-Instrukcyjnego Centrali Rzemieślniczej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej	11
Przeгляд ustawodawstwa ogólnego	12

Poz. 99.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 20 lipca 1949 r.

w sprawie zmiany składu pierwszej Naczelnej Rady Spółdzielczej.

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielczych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 199) — na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego — Rada Ministrów u c h w a ł a :

o d w o ł a ć ze składu pierwszej Naczelnej Rady Spółdzielczej — Ob. Jana RABANOWSKIEGO, a na jego miejsce powołać — Ob. Mariana OLEWIŃSKIEGO.

PREZES RADY MINISTRÓW
(—) Józef Cyrankiewicz

Poz. 100.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 9 lipca 1949 r.

w sprawie wzorcowego statutu dla spółdzielni inwalidów.

Na mocy § 6 pkt. d) statutu Centralnego Związku Spółdzielczego (Monitor Polski Nr 57 z 1948 r., poz. 339) Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego na wniosek Centrali Spółdzielni Inwalidów zatwierdza statut wzorcowy spółdzielni inwalidów w następującym brzmieniu:

STATUT

Spółdzielnia Inwalidów
z odpowiedzialnością udziałami w

§ 1.

Spółdzielnia nosi nazwę:
z odpowiedzialnością udziałami w
i jest zwana w dalszym ciągu „Spółdzielnią“.

§ 2.

Siedzibą Spółdzielni jest
a terenem działalności
Spółdzielnia może prowadzić prace na innych tere-

nach za zgodą Centrali Spółdzielni Inwalidów.
Czas trwania Spółdzielni nie jest ograniczony.

§ 3.

Spółdzielnia jest członkiem Centralnego Związku Spółdzielczego oraz Centrali Spółdzielni Inwalidów.

I. CEL I PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI.

§ 4.

Celem Spółdzielni jest: produktywizacja inwalidów drogą szkolenia i zatrudniania ich odpowiednio do ich możliwości pracy w tworzonych przez Spółdzielnię zakładach pracy: wytwórczych, przetwórczych, usługowych i handlowych, prowadzonych w ramach narodowego planu gospodarczego, stała troska o postęp techniczny, produkcyjny i społeczny członków, jako wyraz świadomego współdziałania w dziele budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

Poza tym Spółdzielnia ma na celu doskonalenie zawodowe i podniesienie poziomu kulturalnego swoich członków, oraz szerzenie idei spółdzielczości pracy w społeczeństwie, jako jednej z form rozwoju gospodarczego Polski i podniesienia stopy życiowej mas pracujących.

§ 5.

Dla osiągnięcia swych celów wskazanych w § 4 Spółdzielnia:

- organizuje i prowadzi zakłady wytwórcze, przetwórcze, usługowe i handlowe oraz pracę chałupniczą dla zatrudnienia swych członków zgodnie z planem działalności zatwierdzonym przez Centralę,
- zakupuje surowce i towary oraz sprzedaje wyprodukowane artykuły,
- dzierżawi, nabywa i buduje nieruchomości,
- prowadzi warsztatowe szkolenie inwalidów,
- prowadzi działalność społeczno-wychowawczą wśród swoich członków, oraz szerzy ideę spółdzielczości pracy w społeczeństwie.

II. CZŁONKOWIE

§ 6.

Członkiem Spółdzielni może zostać każdy inwalida wojenny, inwalida pracy i inwalida cywilny, wdowy i sieroty po poległych żołnierzach armii regularnych i partyzanckich z okresu walk wyzwolenczych, wdowy i sieroty po inwalidach wojennych, wdowy i sieroty po ofiarach terroru faszystowskiego i band reakcyjnych, o ile:

- zgłasza się na członka Spółdzielni i zobowiązuje się do pracy zarobkowej w Spółdzielni,
- posiada przydatność do wykonywania pracy zarobkowej w Spółdzielni,
- nie posiada żadnego przedsiębiorstwa, opartego na pracy najemnej,
- zostanie przyjęty przez Zarząd w poczet kandydatów, co powinno być stwierdzone na jego deklaracji,
- jako kandydat odbędzie w Spółdzielni próbny okres pracy zarobkowej w ciągu trzech miesięcy, co powinno być stwierdzone przez Zarząd na jego deklaracji.

Kandydat po wykazaniu się znajomością statutu i po odbyciu w Spółdzielni statutowego okresu próbnego pracy zostaje przyjęty decyzją Zarządu zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą.

Wstępujący członek winien podpisać deklarację przystąpienia do Spółdzielni. Punkty d) i e) niniejszego paragrafu nie obowiązują członków założycieli, którzy stali się członkami na mocy podpisania statutu.

Walne Zgromadzenie może przyjąć na członka Spółdzielni osobę nie będącą inwalidą ani wdową, lub sierotą, jeżeli osoba ta zostanie na tym samym Walnym Zgromadzeniu wybrana na członka Zarządu Spółdzielni.

W wypadkach wyjątkowych może Rada Nadzorcza okres próbny skrócić lub uchylić.

§ 7.

Przystępujący do Spółdzielni członek wpłaca gotówką wpisowe w wysokości zł 500.— oraz deklaruje taką ilość udziałów po 5.000.— zł, by ich suma stanowiła przynajmniej równowartość miesięcznej płacy zarobkowej. Suma udziału powinna być uiszczona w równych ratach miesięcznych w wysokości co najmniej 2% miesięcznej pensji.

Zadeklarowane udziały mogą być również wniesione przez członków aportami, wartość których oszacuje powołana do tego komisja.

§ 8.

Członkowie mają prawo:

- pierwszeństwa w zatrudnieniu,
- brać udział w obradach Walnego Zgromadzenia, wybierać i być wybieranym do władz Spółdzielni,
- uczestniczyć w podziale nadwyżek wypracowanych w Spółdzielni stosownie do przepisów w § 45 statutu Spółdzielni,
- korzystać z kulturalnych urządzeń i pomocy Spółdzielni.

§ 9.

Członkowie są obowiązani:

- zadeklarować i wpłacić, względnie wnieść określony w § 7 statutu udział, jak również wpłacić wpisowe w obowiązującej wysokości,
- odpowiadać za zobowiązania Spółdzielni do wysokości zadeklarowanych udziałów,
- popierać cele Spółdzielni oraz stosować się do przepisów niniejszego statutu, regulaminów i prawomocnych uchwał i poleceń władz Spółdzielni i Centrali.

§ 10.

Członkostwo gaśnie przez:

- wystąpienie,
- wykluczenie,
- skreślenie.

§ 11.

Członek, pragnący ze Spółdzielni wystąpić, zgłasza swe wystąpienie na piśmie, co najmniej na trzy miesiące przed końcem okresu obrachunkowego.

§ 12.

Wykluczenie członka następuje wskutek:

- a) nieprzestrzegania statutu, regulaminów oraz prawomocnych postanowień władz Spółdzielni,
- b) niewypełniania lub niedbałego wypełniania zobowiązań względem Spółdzielni,
- c) szkodenia Spółdzielni,
- d) działalności sprzecznej z celami Spółdzielni i popełnienia czynów, za które został osądzony przez władze sądowe.

Wykluczenie członka następuje uchwałą Rady Nadzorczej powziętej na wniosek Zarządu.

Zarząd obowiązany jest powiadomić pisemnie zainteresowanego członka o wykluczeniu. Wykluczonemu przysługuje prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia.

§ 13.

Skreślenie z listy członków następuje na skutek:

- a) zgonu,
- b) przeniesienia się do innej Spółdzielni inwalidzkiej,
- c) trwałego opuszczenia pracy.

Występujący lub wykluczony członek traci prawo do udziału w życiu organizacyjnym Spółdzielni, w szczególności zaś w Walnych Zgromadzeniach z datą zgłoszenia swego wystąpienia, względnie z datą powzięcia przez Zarząd uchwały o jego wykluczeniu lub skreśleniu.

Członek występujący ze Spółdzielni lub wykluczony z niej na podstawie pkt. a) § 10 niniejszego statutu, nie traci jednak przysługującego mu jako pracownikowi prawa do udziału w podziale czystej nadwyżki w myśl § 45 statutu za czas pracy w Spółdzielni.

§ 14.

Ustępującym ze Spółdzielni członkom udziały są zwracane w trzy miesiące po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie sprawozdania za rok operacyjny, w którym wystąpienie członka nastąpiło. W razie strat Spółdzielni będą stosowane potrącenia z udziałów członkowskich, zgodnie z art. 27 ustawy o spółdzielniach.

§ 15.

Członek Spółdzielni przechodzący do innej Spółdzielni zrzeszonej w tej samej Centrali, ma prawo żądać przelania jego udziałów do tejże Spółdzielni na jego rachunek.

§ 16.

Poza członkami i kandydatami na członków, Spółdzielnia ma prawo zatrudnić:

- a) pracowników stałych innej specjalności lub innego poziomu kwalifikacyjnego niż członkowie, niezbędnych dla całokształtu działalności Spółdzielni, w liczbie nieprzekraczającej 25% ogółu zatrudnionych w Spółdzielni członków i kandydatów.

Przekroczenie powyższej normy w wyjątkowych wypadkach jest dopuszczalne po uzyskaniu zgody Centrali Spółdzielni Inwalidów.

- b) młodocianych, uczniów i praktykantów w liczbie i na warunkach zgodnych z właściwymi przepisami.

§ 17.

Wynagrodzenie dla zatrudnionych w Spółdzielni nieczłonków ustala Zarząd na podstawie obowiązujących umów zbiorowych, zaś w wyjątkowych wypadkach na podstawie oddzielnej umowy, akceptowanej przez Centralę Spółdzielni Inwalidów.

III. ORGANA SPÓŁDZIELNI

§ 18.

Organami Spółdzielni są:

- A. Walne Zgromadzenie,
- B. Rada Nadzorcza,
- C. Zarząd.

A. Walne Zgromadzenie.

§ 19.

Prawa przysługujące ogółowi członków w sprawach Spółdzielni wykonują w drodze uchwał obecni na Walnym Zgromadzeniu członkowie.

Członek może brać udział w Walnym Zgromadzeniu tylko osobiście (o ile Walne Zgromadzenie, zgodnie z art. 51 Ustawy o Spółdzielniach nie zostanie zastąpione przez zebranie przedstawicieli, co określone będzie oddzielnym regulaminem) i tylko z prawem jednego głosu, bez względu na ilość udziałów.

§ 20.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy w szczególności:

- a) wybór i odwołanie członków Rady Nadzorczej, prezesa i członków Zarządu,
- b) ustalanie wysokości zwrotu kosztów dla Rady Nadzorczej i Komisji za udział w posiedzeniach z uwzględnieniem zastrzeżenia art. 42 ustawy i § 28 niniejszego statutu,
- c) zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansów, planów działalności oraz projektów budżetu,
- d) oznaczanie najwyższej sumy zobowiązań Spółdzielni,
- e) postanawianie o podziale czystej nadwyżki i o sposobie pokrycia strat w granicach statutowych i ustawowych,
- f) decydowanie o nabyciu i sprzedaży nieruchomości i o zaciąganiu na nie pożyczek hipotecznych,
- g) postanawianie o przystąpieniu Spółdzielni do Związków i Central,
- h) podejmowanie uchwał w przedmiocie sprawozdań z rewizji,
- i) zatwierdzanie regulaminów wewnętrznych,
- j) postanawianie o zmianie statutu,
- k) decydowanie o rozwiązaniu Spółdzielni.

§ 21.

Walne Zgromadzenia zwoływane są przez Zarząd co najmniej raz na kwartał.

Ponadto, Zarząd obowiązany jest zwołać Walne Zgromadzenie na żądanie:

- a) Rady Nadzorczej,
- b) 1/5 części wszystkich członków, wyrażone w podpisanym przez nich umotywowanym wniosku,
- c) Centrali Spółdzielni Inwalidów.

Walne Zgromadzenie powinno być zwołane najpóźniej w ciągu 4-ch tygodni od daty złożenia wniosku.

O ile Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia na żądanie wymienionych czynników, Walne Zgromadzenie powinno być zwołane w trybie przepisów art. 47 ustawy o spółdzielniach.

Doroczne Walne Zgromadzenie sprawozdawcze zwołuje się nie później niż 30 kwietnia każdego roku.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie — dla uchwalenia planu gospodarczego Spółdzielni, zwołuje się nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku.

O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia członkowie powinni zostać zawiadomieni listem poleconym co najmniej na 14 dni przed terminem.

Podany w zawiadomieniach porządek obrad Walnego Zgromadzenia ustala Zarząd. Do porządku obrad powinny być włączone sprawy zawarte w prawidłowo zgłoszonych wnioskach.

W Walnych Zgromadzeniach mają prawo brać udział z głosem doradczym przedstawiciele Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 22.

Walne Zgromadzenie zagają przewodniczący Rady Nadzorczej, lub jego zastępca. Przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza powołują zebrani członkowie spośród siebie.

Powyższe Prezydium podpisuje protokół Walnego Zgromadzenia wciągnięty do księgi protokołów. Odpis protokołu winien być w ciągu miesiąca przesłany do wiadomości Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 23.

Wszystkie sprawy na Walnym Zgromadzeniu są decydowane drogą głosowania zwykłą większością głosów oddanych, z wyjątkiem spraw wskazanych przez ustawę o spółdzielniach oraz przez odnośne przepisy niniejszego statutu, gdzie jest wymagana kwalifikowana większość głosów. Wybór i odwołanie członków Zarządu i Rady Nadzorczej dokonywa się przez głosowanie tajne z wykluczeniem akklamacji. Na żądanie 1/10 obecnych członków lub przedstawiciela Centrali — przewodniczący Walnego Zgromadzenia jest obowiązany zarządzić w każdej sprawie głosowanie tajne.

B. Rada Nadzorcza

§ 24.

Rada Nadzorcza jest organem nadzorczym i kontrolującym. Rada Nadzorcza składa się z członków i zastępców, powołanych na przeciąg 1-go roku przez Walne Zgromadzenie spośród członków Spółdzielni w głosowaniu tajnym zwykłą większością głosów oddanych, oraz z dwóch

członków delegowanych przez właściwy Zarząd Okręgowy Związku Inwalidów Wojennych R. P. Członek Rady Nadzorczej po upływie rocznej kadencji może być wybrany ponownie.

§ 25.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- a) tymczasowe zatwierdzanie regulaminów wewnętrznych do czasu zatwierdzenia ich przez Walne Zgromadzenie,
- b) kontrola rachunkowości i kasy oraz kontrola całokształtu działalności Spółdzielni, opiniowanie zamknięć rachunkowych, preliminarza budżetowego oraz planów pracy,
- c) zwoływanie Walnych Zgromadzeń, o ile Zarząd nie dopełni tego obowiązku (zgodnie z § 21 niniejszego statutu),
- d) decyzja o sprzedaży maszyn i trwałych urządzeń,
- e) ustalanie wynagrodzenia członkom Zarządu zgodnie z wytycznymi Centrali Spółdzielni Inwalidów,
- f) wykluczanie członków,
- g) wybór delegatów na zjazdy i konferencje.

§ 26.

Rada Nadzorcza wybiera ze swojego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza oraz wyznacza w razie potrzeby inne funkcje swoim członkom.

Rada Nadzorcza zbiera się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w miesiącu.

Posiedzenie Rady Nadzorczej zwołane przez zawiadomienie wszystkich jej członków jest prawomocne przy obecności więcej niż połowy członków, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą uczestniczyć z głosem doradczym członkowie Zarządu, Delegaci C. S. I. lub instytucyj ściśle współpracujących ze Spółdzielnią.

§ 27.

W razie potrzeby Rada Nadzorcza powołuje specjalne Komisje z udziałem rzeczoznawców spośród lub z poza grona członków Spółdzielni.

§ 28.

Za uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej oraz za pracę w powołanych przez nią Komisjach członkowie jej pobierają wynagrodzenie, ustalone przez Walne Zgromadzenie w ramach norm podanych przez Centralę Spółdzielni Inwalidów.

C. Zarząd

§ 29.

Zarząd reprezentuje Spółdzielnię i prowadzi wszystkie jej sprawy w granicach odnośnych przepisów ustawowych, statutowych i regulaminowych.

Zarząd składa się z prezesa i 2-ch członków, wybranych na przeciąg jednego roku przez Walne Zgromadzenie spośród członków Spółdzielni w gło-

sowaniu tajnym zwykłą większością głosów oddanych. Członek Zarządu po upływie rocznej kadencji może być wybrany ponownie. Członek Zarządu może być odwołany przed upływem rocznej kadencji uchwałą Walnego Zgromadzenia, powziętą w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów oddanych lub może być zawieszony w czynnościach decyzją Zarządu Centrali Spółdzielni Inwalidów, zgodnie z brzmieniem art. 32 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 199).

§ 30.

Do kompetencji Zarządu należy w szczególności:

- a) przyjmowanie do Spółdzielni kandydatów i członków (zgodnie z § 6 statutu),
- b) stawianie wniosków o wykluczenie członków (zgodnie z § 12 niniejszego statutu),
- c) powoływanie (zlecenie pracy) do pracy zarobkowej członków i kandydatów, zatrudnienie zarobkowe nieczłonków, zawieranie z nimi umów, określających zakres ich obowiązków pracy, wynagrodzenie i odpowiedzialność, odwoływanie z pracy członków, zwalnianie pracowników (zgodnie z §§ 6, 16 i 17 niniejszego statutu),
- d) dokonywanie wpłat i wypłat oraz przechowywanie gotówki i innych wartości, bezpośrednio lub przez wyznaczonych pracowników,
- e) wystawianie i przyjmowanie weksli, oraz zaciąganie zobowiązań w granicach uchwał Walnego Zgromadzenia,
- f) zawieranie umów na wykonywanie robót i usług przez Spółdzielnię,
- g) wynajmowanie lokali,
- h) nabywanie i zbywanie nieruchomości na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia,
- i) ubezpieczanie majątku Spółdzielni,
- j) zarządzanie majątkiem Spółdzielni,
- k) wydawanie pełnomocnictw osobom pracującym w Spółdzielni,
- l) opracowywanie regulaminów wewnętrznych do zatwierdzenia przez właściwe instancje Spółdzielni,
- l) prowadzenie rachunkowości, biurowości, korespondencji, układanie sprawozdań, bilansów, planów działalności i budżetów,
- m) szkolenie pracowników, prowadzenie akcji pomocy wzajemnej oraz propagandy na rzecz spółdzielni pracy,
- n) zwoływanie Walnych Zgromadzeń,
- o) prowadzenie spraw Spółdzielni w sądzie i poza sądem bez osobnych pełnomocnictw.

§ 31.

Zarząd rozdziela funkcje między prezesa i pozostałych członków. Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, przy czym porządek obrad i uchwały posiedzeń powinny być protokółowane.

Posiedzenia Zarządu zwołuje prezes; są one prawomocne przy obecności co najmniej 2-ch członków. W posiedzeniach Zarządu mogą uczestniczyć z głosem doradczym: przewodniczący Rady Nadzorczej oraz jego zastępca i aktyw pracowniczy spółdzielni.

§ 32.

Korespondencję bieżącą oraz pokwitowanie Spółdzielni podpisuje pod jej pieczęcią jeden z członków Zarządu i jeden z odpowiedzialnych pracowników upoważnionych do tego przez Zarząd. Natomiast do ważności wszelkiego rodzaju zobowiązań wekslowych, pełnomocnictw, umów, oświadczeń woli Spółdzielni, niezbędne są podpisy 2-ch członków Zarządu pod pieczęcią Spółdzielni.

§ 33.

Stając się członkiem Zarządu, członek — pracownik Spółdzielni może nadal pozostać na swoim poprzednim stanowisku zarobkowym, o ile działalność w Zarządzie jest dla niego tylko pracą dodatkową, obok zasadniczego zatrudnienia we właściwym fachu. Jeśli działalność w Zarządzie członka — pracownika zabiera mu wiele czasu i uniemożliwia mu normalną pracę zarobkową na równi z innymi pracownikami w swoim fachu, otrzymuje on wtedy wynagrodzenie w ramach ustalonych uposażeń Zarządu. Łączny zaś zarobek członka Zarządu za pracę w Spółdzielni może przewyższyć najwyżej o 25% jego normalny zarobek pracowniczy, przy pełnym zatrudnieniu.

§ 34.

Centrala Spółdzielni Inwalidów może w trybie przewidzianym przez ustawę zażądać zwolnienia z pracy pracowników Spółdzielni odpowiedzialnych za nieprzestrzeganie zarządzeń i przepisów.

§ 35.

Celem zapewnienia zatrudnionym przez Spółdzielnię nieczłonkom pracownikom faktycznego wpływu na stosunki pracownicze, może być powołany samorząd pracowniczy spośród nieczłonków, na zasadzie ogólnie obowiązujących przepisów. Powołanie samorządu pracowniczego wymaga zgody właściwego Związku Zawodowego.

IV. GOSPODARKA, RACHUNKOWOŚĆ I FUNDUSZE

§ 36.

Spółdzielnia prowadzi swą działalność wg. zasad gospodarki planowej zgodnie z wytycznymi Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 37.

Spółdzielnia ma fundusze:

- a) udziałowy
- b) zasobowy
- c) specjalne.

§ 38.

Fundusz udziałowy składa się z wpłat członków na udziały. Wpłacone w myśl § 7 udziały nie podlegają oprocentowaniu.

§ 39.

Fundusz zasobowy tworzy się z:

- a) wpisowego

- b) corocznych potrąceń z czystej nadwyżki,
- c) darowizn, legatów i niepodjętych w swoim czasie udziałów oraz niepodjętych kwot przysługujących członkom.

Fundusz zasobowy nie może być podzielony między członków.

§ 40.

Fundusze specjalne tworzą się z wpływów o specjalnym przeznaczeniu i służą do celów, oznaczonych przy ich tworzeniu.

O utworzeniu funduszu specjalnego decyduje Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu, uchwalając równocześnie regulamin funduszu.

§ 41.

Rokiem obrachunkowym Spółdzielni jest rok kalendarzowy. Jeśli rozpoczęcie działalności nastąpiło po 1 lipca, to pierwszy rok obrachunkowy kończy się z dniem 31 grudnia roku następnego. Spółdzielnia prowadzi rachunkowość wg. obowiązujących przepisów prawa, zgodnie z instrukcjami Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 42.

Z końcem roku Zarząd sporządza spis inwentarza, zamyka wszystkie rachunki, sporządza bilans i układa sprawozdania roczne, przy czym należy przestrzegać przepisów i zaleceń Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 43.

Sprawozdanie roczne wraz z bilansem, wykonaniem planu gospodarczego i projektem podziału nadwyżki powinien Zarząd przedstawić Radzie Nadzorczej nie później niż w marcu roku następującego po roku sprawozdawczym.

Przyjęte przez Radę Nadzorczą sprawozdanie, bilans oraz projekt podziału nadwyżki winny być przesłane członkom lub wywieszane w lokalu Spółdzielni, co najmniej na 2 tygodnie przed corocznym Walnym Zgromadzeniem, na którym mają być rozpatrywane. Analogicznie plan gospodarczy i projekt budżetu na rok następny winien Zarząd przedłożyć Radzie Nadzorczej najpóźniej w październiku, roku poprzedzającego rok planowany.

§ 44.

Wykazane w bilansie straty pokrywa się z funduszu zasobowego, następnie z udziałowego. Stratę z pierwszego roku obrachunkowego można zostawić na pokrycie w roku następnym.

§ 45.

Po zatwierdzeniu bilansu przez Walne Zgromadzenie czysta nadwyżka, po pokryciu wszystkich podatków i strat z lat ubiegłych, zostaje podzielona przez Walne Zgromadzenie w sposób określony przez wytyczne Centrali Spółdzielni Inwalidów.

§ 46.

Zmiany niniejszego statutu wymagają zgody Centrali Spółdzielni Inwalidów.

V. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 47.

Pismem do ogłoszeń Spółdzielni jest organ Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 48.

Rozwiązanie i likwidacja Spółdzielni następuje zgodnie z postanowieniami ustawodawstwa spółdzielczego.

Poz. 101.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 9 lipca 1949 r.

w sprawie nadania uprawnień rewizyjnych.

Na podstawie §§ 4 i 7 instrukcji CZS z dnia 4 listopada 1948 r. o nadawaniu uprawnień rewizyjnych i kwalifikowaniu rewidentów (Monitor Spółdzielczy Nr 10—11 z 1948, poz. 69) oraz § 2 regulaminu z dnia 14 grudnia 1948 r. o weryfikacji uprawnień rewizyjnych nadanych przed 1.VII. 1948 r. (Monitor Spółdzielczy Nr A—1 z 1949, poz. 8) Zarząd CZS, na wniosek Komisji Weryfikacyjnej, postanawia:

- a) nadać uprawnienia rewizyjne 77 rewidentom, wymienionym na liście Nr 1, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały;
- b) uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Spółdzielczym;
- c) wykonanie uchwały powierza się Wydziałowi Rewizyjnemu.

Załącznik 1

LISTA Nr 1

REWIDENTÓW, KTÓRYM UCHWAŁĄ ZARZĄDU CZS Z DNIA 9 LIPCA 1949 R. NADANO UPRAWNIENIA REWIZYJNE.

I. Centralny Związek Spółdzielczy.			
1. Assbury Stefan	starszy rewident	4. Błażkow Kazimierz	starszy rewident
2. Binder Stefan	" "	5. Bodasiuk Melecjusz	" "
3. Błaszyk Tadeusz	" "	6. Bugajski Piotr	" "
		7. Chojnacki Bronisław	" "
		8. Czaszejko Stanisław	" "

9. Czechowski Marian	starszy rewident	19. Więckowski Jerzy	starszy rewident
10. Dąbrowski Henryk	" "	20. Wlezień Kazimierz	" "
11. Dereń Józef	" "	21. Wójcicki Stanisław	" "
12. Kozłowski Tomasz	" "	III. Centrala Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich.	
13. Łotocki Kazimierz	" "	1. Antczak Jan	starszy rewident
14. Martyniuk Michał	" "	2. Auriga Zbigniew	" "
15. Masior Kajetan	" "	3. Borowy Alfred	" "
16. Nowaczyk Mieczysław	" "	4. Buczek Piotr	" "
17. Omietanski Władysław	" "	5. Cholewa Władysław	" "
18. Potocki Stanisław	" "	6. Dobrowolski Adam	" "
19. Rudzki Mieczysław	" "	7. Domagała Józef	" "
20. Rudziński Karol	" "	8. Dudek Kazimierz	" "
21. Rudziński Henryk Feliks	" "	9. Flor Jan	" "
22. Rzoska Alfons	" "	10. Gajewski Jan	" "
23. Sułkowski Leszek	" "	11. Gmiński Wiesław	" "
24. Tomczak Tadeusz	" "	12. Gibasiewicz Zbigniew	" "
25. Złotek Roman	" "	13. Jankowski Antoni	" "
II Centrala Spółdzielni Pracy.		14. Kurkowski Tadeusz	" "
1. Bąk Władysław	starszy rewident	15. Miłoszewski Zygmunt	" "
2. Bieńkowski Jan	" "	16. Nosal Stanisław	" "
3. Bruszewski Adam	" "	17. Nowodworski Bogumił	" "
4. Celiński Piotr	" "	18. Oliwa Tadeusz	" "
5. Daczyński Jan	" "	19. Passowicz Władysław	" "
6. Futro Aleksander	" "	20. Pościardowski Wiktor	" "
7. Gałazka Stanisław	" "	21. Siuda Janusz	" "
8. Grajdek Stefan	" "	22. Szarapiński Włodzimierz	" "
9. Joniec Franciszek	" "	23. Truszyński Antoni	" "
10. Kałuski Jerzy	" "	24. Utzig Zbigniew	" "
11. Kłaput Tadeusz	" "	25. Utzigowa-Kuszevska Beata	" "
12. Kunkel Juliusz	" "	26. Zakrzewski Tadeusz	" "
13. Lis Jan	" "	27. Bączkowski Witold	rewident
14. Łatyszkiewicz Jan	" "	28. Dudek Franciszek	" "
15. Mamont Zygmunt	" "	29. Łapiński Szczepan	" "
16. Opolski Czesław	" "	30. Oblizajek Kazimierz	" "
17. Palczewski Antoni	" "	31. Wójtowicz Tadeusz	" "
18. Wawrzonek Władysław	" "		

Poz. 102.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 28 lipca 1949 r.

w sprawie unormowania systemu płac dla pracowników zatrudnionych w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych.

W uzupełnieniu uchwały z dnia 21 stycznia 1949 r. w sprawie regulacji płac w spółdzielczości, Zarząd CZS postanawia:

Zatwierdzić załączony do uchwały niniejszej protokół dodatkowy do zbiorowego układu pracy zawartego z Zarządem Głównym Związ-

ku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w dniu 24 stycznia 1949 r., normujący system płac dla nieobjętych załącznikami do układu, pracowników zatrudnionych w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych.

PROTOKÓŁ DODATKOWY DO ZBIOROWEGO UKŁADU PRACY DLA PRACOWNIKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

z dnia 24 stycznia 1949 r.

(Monitor Spółdzielczy Nr A—3 z 1949 r.).

Pomiędzy Centralnym Związkiem Spółdzielczym, reprezentującym Centralę Spółdzielni Spożywców „Społem“ oraz zrzeszone w niej spółdzielnie — z jednej strony, oraz Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych, mającym

swą siedzibę w Warszawie przy ul. Mochackiego 5 — z drugiej strony, został zawarty w dniu 21 lipca 1949 r. dodatkowy układ i podpisany niniejszy protokół dodatkowy do Zbiorowego Układu Pracy, zawartego w dniu 24 stycznia 1949 r. pomiędzy Cen-

tralnym Związkiem Spółdzielczym, a Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych.

I

Postanowienia protokołu niniejszego dotyczą pracowników zatrudnionych w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych.

II

W rozumieniu niniejszego protokołu, spółdzielczym przedsiębiorstwem gastronomicznym jest zakład gastronomiczny o charakterze otwartym, prowadzony przez spółdzielnię spóżywców i dostępny dla najszerszych rzesz ludzi pracy.

III

Pracownicy spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych są zaszeregowani wg kategorii lokali gastronomicznych, w których są zatrudnieni. Kategorie lokali przyjęte są zgodnie z treścią rozp. Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 23.II. 1946 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego.

IV

Warunki pracy i płacy pracowników w/wym. ustala Układ Zbiorowy Pracy z dnia 24 stycznia 1949 r. ze zmianami wynikającymi z postanowień niniejszego protokołu.

V

Ustala się jako obowiązujące dla pracowników przedsiębiorstw gastronomicznych następujące załączniki do Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników spółdzielczych z dnia 24 stycznia 1949 r.

- Załącznik Nr 1 — Tabela płac pracowników płatnych miesięcznie,
 „ „ 2 — Tabela dodatków lokalnych dla prac. płatnych mies. z wyjątkiem pracowników płatnych ryczałtowo,
 „ „ 5 — Tabela przejściowych dodatków wyrównawczych,
 „ „ 6g — Tabela zaszeregowania pracowników operatywnych w handlu w odniesieniu do tych pracowników, których nie obejmuje załącznik A — do niniejszego protokołu.
 Załącznik Nr 6j — Tabela zaszeregowania prac. finansowych,
 „ „ 8e — Zasady premiowania pracowników księgowości.

PREZES

Centralnego Związku Spółdzielczego
 (—) Oskar Lange

CZŁONEK ZARZĄDU

Centralnego Związku Spółdzielczego
 (—) Stefan Surzycki

Regulamin płac kierowców pojazdów mechanicznych.
 Protokół dodatkowy z dnia 20.V. 1949 r. do Układu Zbior. (Monitor Spółdzielczy A-11 z dnia 10.VI. 1949 r. poz. 79).

VI

Zaszeregowanie pracowników spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych reguluje załącznik oznaczony literą „A“.

VII

Pracownicy spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych, wykonujący inne funkcje, aniżeli funkcje wymienione w załączniku „A“, podlegają zaszeregowaniu wg odpowiednich postanowień i załączników Układu Zbiorowego z dnia 24 stycznia 1949 r.

VIII

Dodatki funkcyjne dla pracowników spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych, pełniących funkcje kierownicze, ustala załącznik „B“ do niniejszego protokołu.

IX

Oprócz płac i dodatków stałych, w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych stosowany będzie system premiowania. Zasady premiowania ustala załącznik „C“.

X

Świadczenia w naturze dla pracowników spółdzielczych zakładów gastronomicznych ustalają załączniki: „D“ — odzież ochronna, „E“ — prawo do korzystania z posiłków.

XI

Pracownikom zatrudnionym w spółdzielczych przedsiębiorstwach gastronomicznych nie przysługuje dodatek za pracę w niedziele i święta. W zamian za każdą przepracowaną niedzielę lub święto w nni otrzymać oni dzień wolny w tygodniu poprzedzającym lub następującym po dniu świątecznym. Pracownicy ci winni mieć co trzecią niedzielę wolną od pracy.

XII

Postanowienia zawarte w niniejszym protokole obowiązują od dnia 1 lipca 1949 r.

SEKRETARZ GENERALNY

Zarządu Gł. Związku Zaw. Pracowników Spółdz.
 (—) Tadeusz Bilewicz

CZŁONEK PREZYDIUM

Zarządu Gł. Związku Zaw. Pracown. Spółdz.
 (—) Marian Beuermann

Załącznik A

Tabela zaseregowania pracowników spółdzielczych p. przedsiębiorstw gastronomicznych

Funkcja	Kategoria zakładu gastronomicz.		
	I-IA	II	III-IV
Dyrektor zakładu	I-III	—	—
Z-ca dyrektora	II-V	—	—
Kierownik	—	II-V	III-VI
Z-ca kierownika	—	IV-VII	IV-VII
Kierownik sali	IV-VI	IV-VI	—
Szef kuchni — ryczałt	30.000	27.000	—
" " " "	27.000	25.000	—
" " " "	—	22.000	—
Kuchmistrz — "	27.000	25.000	22.000
" " " "	25.000	22.000	20.000
" " " "	22.000	20.000	—
Kucharz—Kucharka	VII-IX	VII-IX	VII-IX
Starszy kelner	V-VII	V-VII	V-VIII
Kelner	VI-VIII	VI-VIII	VIII-IX
pomoc kelnerska	IX-XI	IX-XI	IX-XI
Praktykant gastronomiczny	X-XII	X-XII	X-XII
Bufetowi i mikserzy	VI-VIII	VII-IX	VIII-X
Ekspedienci, kawiarki	VIII-IX	VIII-X	VIII-X
Gospodyni	VII-IX	VII-IX	—
Magazynier główny	V-VIII	V-VIII	—
" " " "	VII-X	VII-X	VII-X
Kasjerka	VII-IX	VII-IX	VII-IX
Blokierka	VII-IX	V.I-X	—
Pomoc kuchenna	X-XII	X-XII	X-XII
Szatniarz	X-XI	X-XII	X-XI
Praczk, szwaczki, prasowaczki	IX-X	IX-X	IX-X
Palacze	IX-XI	IX-XI	IX-XI
Robotnicy wykwalifikowani	IX-XI	IX-XI	IX-XI
Pracownicy porządkowi	X-XII	X-XII	X-XII
Robotnicy niewykwalifikowani	X-XII	X-XII	X-XII

Wynagrodzenie ryczałtowe obejmuje wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

Pracownicy wynagradzani ryczałtowo pobierają dodatek lokalne wg poniższej tabeli

Wysokość ryczałtu w zł	Dodatek stołeczny w zł	Dodatek morski w zł
30.000	1.700	1.400
27.000	1.600	1.300
25.000	1.400	1.200
22.000	1.300	1.100
20.000	1.200	1.000

Załącznik B

Dodatki funkcyjne dla niektórych grup pracowników spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych

I.

Dodatki funkcyjne przyznaje się następującym pracownikom:

- I. Dyrektor zakładu
- II. Zastępca dyrektora zakładu
- III. Kierownik zakładu
- IV. Zastępca kierownika zakładu
- V. Kierownik sali

- VI. Kierownik bufetu — o ile kieruje zespołem co najmniej 3 ludzi
- VII. Kucharz — kucharka i gospodyni — o ile pełni funkcje kierowniczą bufetową

II.

Wysokość dodatków funkcyjnych podaje poniższa tabela:

Grupa uposażenia	Wysokość dodatku zł
I	6 000
II	4.000
III	3 000
IV	3.000
V	3 000
VI	2 000
VII	2.000
VIII	2.000

III.

Pracownicy pobierający dodatek funkcyjny nie mają prawa do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych

IV.

Pracownicy przedsiębiorstw gastronomicznych, posiadający znajomość co najmniej dwóch języków obcych, którymni posługują się podczas pracy, otrzymują dodatek specjalny w wysokości 2.000 zł miesięcznie. Dodatek ten przysługuje pod warunkiem i od daty w której pracownik zdał z wynikiem pomyślnym egzamin przed Komisją Kwalifikacyjną, powołaną przez właściwy Związek Zawodowy, w skład której wchodzi obowiązkowo przedstawiciel Centrali Spółdzielni Spożywców „Społem”.

Załącznik C

Zasady premiowania pracowników spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych

I.

Premie otrzymują pracownicy spółdzielczych przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienieni poniżej:

- Grupa I. Kierownik sali
Kucharz — kucharka,
Starszy kelner
Kelner,
Pomoc kelnerska,
Bufetowi,
Mikserzy,
Ekspientki i kawiarki
- Grupa II. Kasjerka,
Blokierka,
Pomoc kuchenna,
Główny magazynier,
Magazynier,
Gospodyni,
Robotnicy wykwalifikowani w magazynie i kuchni.
- Grupa III. Dyrektor (kierownik),
Z-ca dyrektora (kierownika).
- Grupa IV. Szef kuchni,
Kuchmistrz.

II.

Miesięczna premia pracowników grupy I, II i III obliczana jest w procentach od płacy podstawowej. Miesięczna premia pracowników grupy IV obliczana jest w procentach od uposażenia ryczałtowego. Premia płatna jest co miesiąc łącznie z uposażeniem na podstawie wyników miesiąca poprzedniego.

III.

Pracownicy grupy I otrzymują premie:
a) z tytułu wykonania planu obrotu przedsiębiorstwa,
b) z tytułu ilości obsłużonych klientów.

Wykonanie i przekroczenie obrotu przedsiębiorstwa gastronomicznego mierzy się stosunkiem procentowym obrotu zaplanowanego na dany miesiąc do obrotu rzeczywiście wykonanego.

Za miesięczny plan obrotu uważa się plan zatwierdzony przez CSS „Spółem“.

Normę ilości obsłużonych klientów ustala jednostka nadrzędna. Wykonanie określa się za 100.

IV.

Tabela premiowania — współczynnik „A“ — wykonanie planu.

Procent wykonania planu	Grupa I % premii	Grupa II % premii	Grupa III % premii	Grupa IV % premii
100	15	10	15	13
101	17	12	17	15
102	19	14	19	17
103	21	16	21	19
104	23	18	23	21
105	25	20	25	23
106	27	21,5	26,5	24,5
107	29	23	28	26
108	31	24,5	29,5	27,5
109	33	26	31	29
110	35	27,5	32,5	30,5
111	36,5	29	34	32
112	38	30,5	35,5	33,5
113	39,5	32	37	35
114	41	33,5	38,5	36,5
115	42,5	35	40	38
Powyżej 115 za każdy jeden procent przekroczenia	0,5	0,5	0,5	0,5

V.

Tabela premiowania — współczynnik „B“ — przekroczenia normy obsłużonych klientów.

Przekroczenie podstawy	Grupa I % premii
100	5
101—110	po 0,25% za każdy procent ponad 100
111—120	„ 0,5% „ „ „ „ „ 110
powyżej —120	„ 0,25% „ „ „ „ „ 120

Pracownicy grupy I zatrudnieni bezpośrednio przy obsłudze klientów otrzymują w tabeli „B“ premię w zależności od osobiście osiągniętych wyników.

Pozostali pracownicy grupy I otrzymują premię w tabeli „B“, obliczoną na zasadzie średniej wykonania normy obsłużonych klientów przez zakład gastronomiczny w ciągu miesiąca sprawozdawczego.

VI.

Tabela „C“ za sprawozdawczość.

Za złożenie jednostce nadrzędnej w przepisanych terminach sprawozdań obrotowych uznanych przez tę jednostkę za prawidłowe, przysługuje pracownikom Grupy III premia w wysokości 15% płacy podstawowej.

VII.

Pracownicy otrzymujący premie nie mają prawa do dodatków wyrównawczych.

VIII.

Pracownicy tracą częściowo lub całkowicie prawo do premii w przypadku stwierdzenia, że na skutek ich nie-

dbaństwa w spełnianiu nałożonych na nich obowiązków naraziły na straty przedsiębiorstwo, lub w wypadku stwierdzenia niewłaściwego odnoszenia się do klientów.

IX.

O ile premia na zasadzie tego regulaminu przekroczy 60% płacy podstawowej, dyrekcja naczelna przedsiębiorstwa (CSS „Spółem“) zezwoli na wypłatę takiej premii po uprzednim stwierdzeniu, że wypłata premii wyższej niż 60% znajduje uzasadnienie w rzeczywistych osiągnięciach gospodarczych zakładu pracy.

X.

Premię zatwierdza co miesiąc jednostka nadrzędna na wniosek kierownictwa zakładu.

XI.

Jakiegokolwiek wypłaty nie oparte o postanowienia niniejszego regulaminu lub o odrębne pisma zarządzenia Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, będą traktowane jako pozbawione legalnych podstaw.

XII.

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1949 r., obowiązuje do dnia 31 sierpnia 1949 r. i zastępuje wszelkie dotychczasowe przepisy w tym przedmiocie.

Załącznik D

Ubrania ochronne

Dla pracowników uspołecznionych zakładów gastronomicznych przysługują ubrania ochronne według niżej podanego wykazu:

- Kuchmistrz i pomoc kuchenna — fartuch biały płócienny
bluzka biała „
czapka biała „
- Pomoc kuchenna niewykwalifikowana —
 - obieraczka — fartuchy drellichowe bawełniane
trepy robocze
 - zmywaczka — fartuchy drellichowe
trepy robocze
fartuch gumowy
- Kelnerka (podająca) — płaszcz biały
czepki białe
- Kelner i pomoc kelnera — bluza płócienna biała
- Blokierka i toaletowe — płaszcz płócienny biały
- Gospodyni — płaszcz płócienny biały
- Magazyner — płaszcz roboczy drellich.
- Robotnicy magazynowi — ubrania robocze drellich.
- Palacz — ubrania robocze drellich.
obuwie robocze drewn.

Dla szatniarzy i portierów przewidziano jeden mundur na trzy lata.

Koszt prania i reperacji odzieży ochronnej ponosi całkowicie pracodawca. Odnosi się to również do pozostałego ekwipunku.

Załącznik E

Wyżywienie

Pracownicy uspołecznionych zakładów gastronomicznych mogą korzystać z wyżywienia w swoim zakładzie pracy pod warunkiem jednak zwrotu kosztów własnych spożytego posiłku.

Pracownikom przysługuje posiłek trzy razy dziennie, a mianowicie: śniadanie, obiad i kolacja.

Pracownicy mają prawo jedynie do dań podstawowych (obiady klubowe, popularne, śniadania i kolacje firmowe) dla których zakład pracy ustali cenę wg. kosztów własnych.

Prawo do korzystania z posiłku po cenie kosztów własnych istnieje tylko w dniach pracy.

Poz. 103.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓLDZIELCZEGO

z dnia 28 lipca 1949 r.

w sprawie porozumienia CZS ze Związkiem Młodzieży Polskiej

Nawiązując do uchwały Zarządu CZS z dnia 3. VI. 1949 r. w sprawie ograniczenia działalności Delegatur CZS, Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego rozpatrzył przedstawiony przez Wydział Organizacyjny, uzgodniony ze Związkiem Młodzieży Polskiej, projekt porozumienia CZS ze Związkiem Młodzieży Polskiej i — uznając potrzebę upowszechnienia udziału młodzieży w spółdzielczości—Zarząd CZS postanowił:

nienia udziału młodzieży w spółdzielczości—Zarząd CZS postanowił:

- a. zatwierdzić wymieniony projekt w brzmieniu wg załącznika,
- b. zlecić Wydziałowi Organizacyjnemu wykonanie uchwały.

Załącznik

POROZUMIENIE**POMIĘDZY CENTRALNYM ZWIĄZKIEM SPÓLDZIELCZYM A ZWIĄZKIEM MŁODZIEŻY POLSKIEJ W SPRAWIE UTWORZENIA INSTRUKTORIATU SPÓLDZIELCZEGO ZMP.**

Centralny Związek Spółdzielczy i Związek Młodzieży Polskiej, stosownie do pkt. 6 wytycznych współpracy ZMP ze spółdzielczością (Monitor Spółdzielczy Nr A—11 poz. 78 z r. 1949 r.) oraz w związku z uchwałą Zarządu CZS o ograniczeniu działalności delegatur CZS — p o s t a n a w i a j ą:

1. ZMP powołuje Instruktoriat Spółdzielczy w Zarządzie Głównym oraz instruktorów w zarządach wojewódzkich w Łodzi, Szczecinie, Poznaniu, Wrocławiu, Lublinie, Krakowie i Białymstoku.
2. Zadaniem Instruktoriatu Spółdzielczego ZMP jest realizowanie zasad ustalonych w wytycznych współpracy ZMP ze spółdzielczością.
ZMP uzgadnia swą działalność w tym zakresie z CZS.
3. Dla wykonania tego zadania, CZS przekazuje personel Instruktoriatu Młodzieżowego w Biurze Samorządu Spółdzielczego oraz instruktorów młodzieżowych w delegaturach — ZMP, który przydzieli ten personel odpowiednio, jako instruktorów spółdzielczych, w Zarządzie Głównym i w zarządach wojewódzkich, z zachowaniem prawa do urlopu i innych praw nabytych, przewidzianych ustawodawstwem ochrony pracy.
4. ZMP wyda w porozumieniu z CZS instrukcję dla Instruktoriatu Spółdzielczego ZMP oraz dla terenowych instruktorów spółdzielczych.
5. CZS zaleci centralom spółdzielni, aby wydały swym oddziałom okręgowym oraz zrzeszonym spółdzielniom polecenie udzielenia instruktorom spółdzielczym ZMP wszelkiej pomocy organizacyjnej i technicznej w zakresie ich zadań.
6. Kadry Instruktoriatu Spółdzielczego ZMP i jego aparatu terenowego będą przyrównane do kadr centrali spółdzielni. W tym zakresie podlegają one przepisom uchwały Naczelnej Rady Spółdzielczej z dnia 4 maja 1949 r. w sprawie szkolenia kadr w spółdzielczości (Monitor Spółdzielczy Nr A—9—10, poz. 67), zwłaszcza pod względem finansowania szkolenia oraz nadzoru nad szkoleniem.
Na prowadzenie prac Instruktoriatu Spółdzielczego do końca roku 1949 CZS udzieli ZMP subwencji w sumie zł 2.064.446.— to jest w wysokości kwot, preliminowanych na wydatki Instruktoriatu Młodzieżowego w Biurze Samorządu Spółdzielczego oraz instruktorów młodzieżowych w delegaturach w czasie od dn. 1 sierpnia do dn. 31 grudnia 1949 r.
8. Porozumienie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1949 r.

Poz. 104.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓLDZIELCZEGO

z dnia 28 lipca 1949 r.

w sprawie zatwierdzenia kierownika Wydziału Rewizyjno - Instrukcyjnego Centrali Rzemieślniczej, Centrali Spółdzielczo - Państwowej.

Na podstawie art. 10 pkt. 3 Ustawy z dnia 21. V. 1948 r. o centralach spółdzielczo - państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 200 z dn. 18. VI. 1948) — Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego zatwier-

dza na stanowisko kierownika Wydziału Rewizyjno-Instrukcyjnego Centrali Rzemieślniczej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej, ob. Witwickiego Wiktora, członka Zarządu tejże Centrali.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw R., P. Nr 41 z dnia 15 lipca 1949 r.

Związki zawodowe.

poz. 293. Ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o związkach zawodowych.

Jak wynika z przepisów art. 1 omawianej ustawy zadaniem związków zawodowych jest: 1) reprezentacja i obrona interesów robotników i pracowników umysłowych; 2) troska o systematyczną i ciągłą poprawę bytu materialnego i kulturalnego świata pracy; 3) mobilizacja klasy robotniczej do wykonania planów produkcyjnych, zwiększenia wydajności pracy i rozwijania współzawodnictwa, stałego podnoszenia na wyższy poziom gospodarki narodowej.

Prawo dobrowolnego zrzeszania się w związkach zawodowych mają: robotnicy i pracownicy umysłowi, zatrudnieni w przedsiębiorstwach, urzędach i instytucjach, jak również inne osoby, pracujące na podstawie umowy o pracę, umowy o pracę na zawód lub nominacji władzy publicznej.

Szczegółowe określenie zadań, celów i zakresu działania związków zawodowych zawierają: statut Zrzeszenia Związków Zawodowych, uchwalony przez kongres związków zawodowych w Polsce, oraz statuty związków zawodowych, wchodzących w skład Zrzeszenia.

W granicach, ustalonych przez przepisy prawa, Związki Zawodowe współpracują z władzami i instytucjami w dziedzinie administracji publicznej, gospodarki narodowej i kontroli.

Realizując swe zadania statutowe, związki zawodowe reprezentują zarówno zrzeszonych, jak i niezrzeszonych we wszystkich sprawach, dotyczących ogólnych interesów pracowniczych.

Naczelną reprezentacją ruchu zawodowego w Polsce jest Zrzeszenie Związków Zawodowych. Posiada ono osobowość prawną.

Najwyższymi organami Zrzeszenia tego są: Kongres Związków Zawodowych i Centralna Rada Związków Zawodowych.

Statut Zrzeszenia Związków Zawodowych w Polsce określa tryb i sposób wybierania delegatów na Kongres, ich liczbę oraz terminy zwoływania Kongresu Związków Zawodowych.

Centralna Rada Związków Zawodowych odpowiada za swą działalność tylko przed Kongresem Związków Zawodowych.

Każdy związek zawodowy uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

Uprawnienia Zrzeszenia Pracowniczych Związków Zawodowych w Polsce i Komisji Centralnej Związków Zawodowych, wynikające z obowiązujących przepisów prawa, przechodzą odpowiednio na Zrzeszenie Związków Zawodowych w Polsce i Centralną Radę Związków Zawodowych.

Zostały uchylone: 1) dekret z dnia 8 lutego 1919 r. o pracowniczych związkach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr 15 z 1919 r. poz. 269) oraz 2) art. 7 i 11 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94 z 1932 r. poz. 808).

Wykonanie ustawy zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Ustawa weszła w życie z dniem 15 lipca 1949 r.

Obrot bezgotówkowy.

poz. 294. Ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym.

Obowiązkowi uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym podlegają:

a) przedsiębiorstwa państwowe, pod zarządem państwowym, państwowo-spółdzielcze, przedsiębiorstwa samorządowe oraz pod zarządem związków samorządu terytorialnego lub międzykomunalnych, spółdzielnie, centrale spółdzielni oraz centrale spółdzielczo-państwowe, spółki prawa handlowego z udziałem Państwa, związków samorządu terytorialnego, osób prawa publicznego, spółdzielni, centrali spół-

dzielni i centrali spółdzielczo-państwowych, przedsiębiorstwa będące własnością lub pod zarządem instytucji, osób prawnych, związków, stowarzyszeń i zrzeszeń, wymienionych poniżej pod lit. c);

b) władze i urzędy administracji państwowej i samorządowej, instytucje oraz zakłady państwowe i samorządowe, których gospodarka finansowa jest w całości objęta budżetem państwowym lub samorządowym;

c) instytucje prawno-publiczne, banki, spółdzielnie kredytowe, instytucje ubezpieczeniowe, samodzielne fundusze jak również inne osoby prawne z wyłączeniem spółek prawa handlowego oraz związki, stowarzyszenia i zrzeszenia, nie posiadające osobowości prawnej;

d) przedsiębiorstwa, zakłady i osoby, wykonujące zajęcia zawodowe, jeżeli są obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, bądź ksiąg uproszczonych, przewidzianych w przepisach o postępowaniu podatkowym.

Uczestnicy obrotu bezgotówkowego, wymienieni pod lit. a), b) oraz c), są obowiązani:

1) do posiadania rachunku oraz ześrodkowania wszystkich obrotów w jednym z banków lub w jednej ze spółdzielni kredytowych, które określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia, ogłoszonego w Monitorze Polskim;

2) do regulowania rozrachunków pieniężnych w drodze przelewów bankowych lub czekami rozrachunkowymi;

3) do lokowania w banku, bądź w spółdzielni kredytowej, w której posiadają rachunek, zasobów gotówkowych, przewyższających górną granicę pogotowia kasowego.

Obowiązki, wyszczególnione w punktach 1 i 3, nie dotyczą banków i spółdzielni kredytowych. Obowiązki ich w zakresie ześrodkowania obrotów pieniężnych oraz lokowania zasobów gotówkowych określi Minister Skarbu w drodze zarządzenia.

Minister Skarbu w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego określi również w drodze rozporządzenia górną granicę pogotowia kasowego.

W odniesieniu do uczestników obrotu bezgotówkowego, wymienionych wyżej pod lit. d), bank lub spółdzielnia kredytowa, w których korzystają oni z kredytu, może żądać lokowania zasobów gotówkowych przekraczających górną granicę pogotowia kasowego.

Pod pojęciem regulowania rozrachunków pieniężnych należy rozumieć zarówno dokonywanie wypłat, jak i przyjmowanie wpłat.

Korzystający z kredytu w banku lub spółdzielni kredytowej, bądź kontrolowani przez te instytucje uczestnicy obrotu bezgotówkowego, mogą posiadać rachunki tylko w instytucji, udzielającej kredytu lub sprawującej kontrolę, chyba, że ze względów gospodarczo uzasadnionych instytucja ta wyrazi zgodę na prowadzenie rachunku w innym banku lub spółdzielni kredytowej.

Uczestnicy obrotu bezgotówkowego mogą posiadać pomocniczy rachunek w Powszechnej Kasie Oszczędności, jednak kasa ta może dokonywać przelewów i wypłat z rachunku pomocniczego tylko za zgodą banku lub spółdzielni kredytowej, w której uczestnik obrotu bezgotówkowego posiada rachunek. Nadwyżki ponad sumę, potrzebną do dokonania koniecznych przelewów i wypłat, winny być codziennie przelewane przez Powszechną Kasę Oszczędności do właściwego banku lub spółdzielni kredytowej na rachunek uczestnika obrotu bezgotówkowego. Obowiązek tych codziennych przelewów nie stosuje się, rzecz prosta, w przypadkach, gdy uczestnik obrotu bezgotówkowego posiada zasadniczy swój rachunek w Powszechnej Kasie Oszczędności. Do czasu rozpoczęcia działalności przez Powszechną Kasę Oszczędności, przepisy omawianej ustawy stosują się do Pocztovej Kasy Oszczędności.

Każdy ze znajdujących się w różnych miejscowościach oddziałów przedsiębiorstw, prowadzonych przez uczestników obrotu bezgotówkowego, może posiadać osobny rachunek we właściwym terenowo oddziale banku, w którym posiada rachunek centrala przedsiębiorstwa. Jeżeli w siedzibie oddziału przedsiębiorstwa bank, w którym centrala przedsiębiorstwa posiada rachunek, nie ma swego oddziału, wówczas oddział przedsiębiorstwa może posiadać rachunek w innym banku, wskazanym przez centralę przedsiębiorstwa w porozumieniu z bankiem, prowadzącym jej rachunek.

Od obowiązku regulowania rozrachunków pieniężnych w drodze przelewów bankowych lub czekami rozrachunkowymi, uczestnicy obrotu bezgotówkowego są zwolnieni w przypadkach: 1) drobnym wpłata i wypłata gotówkowych; 2) wypłaty wszelkiego rodzaju wynagrodzeń za pracę, o ile osoba wykonująca pracę nie jest uczestnikiem obrotu bezgotówkowego; 3) zakupu wytworów gospodarstwa rolnego, hodowlanego, bądź rybnego, dokonanego bezpośrednio u producentów, nie będących uczestnikami obrotu bezgotówkowego; 4) wypłaty należności za usługi połączone ze świadczeniem rzeczy ze strony rzemieślników, nie będących uczestnikami obrotu bezgotówkowego; 5) przyjmowania wpłat od osób, nie będących uczestnikami obrotu bezgotówkowego; 6) gdy zezwoli na to bank lub spółdzielnia kredytowa w granicach, jakie ustali Minister Skarbu. Wpłaty, wymienione w punktach od 2 do 4 oraz w punkcie 6, nie mogą być dokonywane z wpływów gotówkowych i pogotowia kasowego uczestnika obrotu bezgotówkowego, lecz jedynie ze środków, otrzymanych na ten cel z banku, bądź spółdzielni kredytowej.

Przedsiębiorstwa sprzedaży detalicznej, będące uczestnikami obrotu bezgotówkowego, zwolnione są od obowiązku przyjmowania w drodze bezgotówkowej należności za sprzedane towary, chyba, że nabywca, będący uczestnikiem obrotu bezgotówkowego, zaoferował zapłatę w formie zlecenia przelewu, skierowanego do banku, bądź spółdzielni kredytowej lub czekiem rozrachunkowym, wystawionym na bank lub spółdzielnię kredytową, które mają siedzibę w tej samej miejscowości, gdzie znajduje się przedsiębiorstwo detalicznej sprzedaży.

Górną granicę drobnym wpłata i wypłata gotówkowych określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia, wydane go w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Minister Skarbu jest uprawniony do zwalniania poszczególnych kategorii uczestników obrotu bezgotówkowego od wszystkich lub niektórych obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, co do wszystkich lub niektórych rodzajów transakcji, w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach.

Banki i spółdzielnie kredytowe obowiązane są do przestrzegania, aby obroty na rachunkach uczestników obrotu bezgotówkowego odbywały się zgodnie z przepisami omawianej ustawy oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych. Banki i spółdzielnie kredytowe są uprawnione do przeprowadzania kontroli, zmierzającej do ustalenia czy uczestnicy obrotu bezgotówkowego stosują się do przepisów omawianej ustawy oraz przepisów wykonawczych. Uczestnicy obrotu bezgotówkowego są obowiązani na żądanie banku bądź spółdzielni kredytowej do składania wyjaśnień co do wypełniania obowiązków wynikających z omawianej ustawy oraz do przedkładania niezbędnych w tym celu dowodów i dokumentów.

Jeżeli dokonanie przelewu nie nastąpiło z tego powodu, że dający zlecenie nie miał w banku lub spółdzielni kredytowej potrzebnego funduszu do rozporządzenia lub wskutek tego, że po daniu zlecenia rozporządził pokryciem, dający zlecenie odpowiada wobec wierzyciela za wszelką szkodę, a co najmniej powinien mu zapłacić odsetki w wysokości ustawowej od sumy niepokrytej. Roszczenia powyższe ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym instytucja kredytowa odmówiła wykonania zlecenia.

Pracownik uczestnika obrotu bezgotówkowego, wymienionego na początku niniejszego omówienia pod literą a), b) lub c), który nie dopełnił obowiązku: posiadania rachunku oraz ześrodkowania wszystkich obrotów w jednym z banków lub w jednej ze spółdzielni kredytowych, określonych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia, ogłoszonego w Monitorze Polskim; bądź też — regulowania rozrachunków pieniężnych w drodze przelewów bankowych lub czekami rozrachunkowymi; bądź wreszcie — obowiązku lokowania w banku lub spółdzielni kredytowej, w której uczestnik posiada rachunek, zasobów gotówkowych, przewyższających górną granicę pogotowia kasowego, — podlega karze więzienia do lat dwóch i grzywny lub jednej z tych kar.

Jeżeli sprawca naruszył inne przepisy omawianej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, — podlega karze grzywny do 100.000 zł.

Bezpośredni nadzór nad realizowaniem i rozwiąaniem obrotu bezgotówkowego może być zlecony przez Ministra Skarbu Narodowemu Bankowi Polskiemu.

Z dniem wejścia w życie omawianej ustawy utracił moc obowiązującą dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym (Dz. U. R. P. Nr 16, poz 61) w brzmieniu, ustalonym dekretem z dn'a 25 października 1948 r o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz 413)

Wykonanie omawianej ustawy zostało poruczone Ministrowi Skarbu. Weszła ona w życie z dniem 15 lipca 1949 r.

Minister Skarbu — zakres działania.

poz. 298 Ustawa z dnia 2 lipca 1949 r o zakresie działania Ministra Skarbu.

Do zakresu działania Ministra Skarbu należy realizowanie polityki finansowej Rządu w oparciu o państwowy plan finansowy i kierowanie sprawami finansowymi gospodarstwa narodowego, a w szczególności:

- 1) sporządzanie państwowego planu finansowego nadzór nad wykonaniem tego planu oraz czuwanie nad akumulacją środków finansowych, niezbędnych do jego wykonania;
- 2) sprawy planu kasowego i obiegu pieniężnego;
- 3) sporządzanie preliminarza budżetowego, wykonywanie budżetu i sporządzanie zamknięć rachunków Państwa;
- 4) sporządzanie i wykonanie planu sfinansowania inwestycji;
- 5) sprawy planu obrotów płatniczych z zagranicą i bilansu płatniczego;
- 6) sprawy planu kredytowego;
- 7) sprawy planów finansowych instytucji, podległych Ministrowi Skarbu;
- 8) sprawy bankowej kontroli finansowej w dziedzinie gospodarki społecznej oraz innych form kontroli w zakresie, ustalonym szczególnymi przepisami;
- 9) sprawy kontroli gospodarki finansowej związków samorządu terytorialnego, instytucji ubezpieczeń społecznych oraz organizacji społecznych w zakresie, ustalonym szczególnymi przepisami;
- 10) sprawy pożyczek i długów Państwa;
- 11) normowanie i nadzorowanie rachunkowości we władzach, urzędach i instytucjach państwowych;
- 12) sprawy podatków i innych danin publicznych;
- 13) sprawy społecznego i indywidualnego oszczędzania;
- 14) sprawy ubezpieczeń osobowych i rzeczowych;
- 15) sprawy umów płatniczych z zagranicą;
- 16) sprawy gospodarki zagranicznymi środkami płatniczymi i kruszcami szlachetnymi;
- 17) utrzymywanie zagranicznych przedstawicielstw finansowych — w ramach dyplomatycznych urzędów państwowych;
- 18) nadzór nad działalnością banków, instytucji kredytowych i oszczędnościowych, zatwierdzanie ich budżetów, a także kontrola nad ich wykonaniem;
- 19) nadzór nad działalnością instytucji ubezpieczeń osobowych i rzeczowych, zatwierdzanie ich budżetów, a także kontrola nad ich wykonaniem;
- 20) sprawy likwidacji majątków opuszczonych oraz innych, przechodzących na rzecz Skarbu Państwa i przeznaczonych do likwidacji;
- 21) sprawy zastępstwa prawnego interesów Państwa, instytucji i przedsiębiorstw państwowych w granicach, zleconych szczególnymi przepisami Prokuratury Generalnej R. P.;
- 22) sprawy emerytur i rent, wypłacanych ze Skarbu Państwa oraz nadzór nad Państwowym Zakładem Emerytalnym;
- 23) ochrona celna granic Państwa oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi władzami;
- 24) sprawy zwalczania przestępczości skarbowej;
- 25) organizowanie badań naukowych, publikacja wyników badań oraz nadzór nad instytucjami naukowo-badawczymi w zakresie finansów;
- 26) sprawy monopolu loteryjnego;
- 27) nadzór nad przedsiębiorstwami: Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych oraz Mennica Państwowa;

23) inne sprawy, zastrzeżone Ministrowi Skarbu szczególnymi przepisami.

Poza tym Minister Skarbu współdziała z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego w zakresie ustalania zasad polityki cen i plac oraz zasad systemu finansowego.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Ministrowi Skarbu. Ustawa weszła w życie z dniem 15 lipca 1949 r.

Ustawodawcze pełnomocnictwo dla Rządu.

poz. 302. Ustawa z dnia 2 lipca 1949 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy.

Na mocy tej ustawy Rząd został upoważniony do wydawania dekretów z mocą ustawy według zasad, ustalonych w art. 4 ustawy konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 71) na okres od dnia zamknięcia sesji Sejmu Ustawodawczego, otwartej w dniu 27 kwietnia 1949 r., do dnia otwarcia następnej sesji.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Ustawa weszła w życie z dniem 15 lipca 1949 r.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 42 z dnia 20 lipca 1949 r.

Emerytury.

poz. 304. — Ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Ustawa powyższa zmienia uprawnienia do pensji wdowiej, a nadto upoważnia Radę Ministrów do ustalenia w drodze rozporządzenia zasad zaszeregowania do odpowiednich grup uposażenia tych emerytowanych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy w służbie czynnej nie nabyli prawa do uposażenia, określonego w przepisach obowiązujących po dniu 31 grudnia 1948 r.

Na zasadzie tego upoważnienia, Rada Ministrów wydała dwa rozporządzenia z dnia 20 lipca 1949 r., ogłoszone w tym samym numerze Dziennika Ustaw pod poz. 314 i 315.

Pierwsze z tych rozporządzeń ustala wysokość zaopatrzenia emerytalnych i zasiłków. Zaopatrzenia emerytalne nie mogą być niższe od 3.000 zł miesięcznie i nie mogą przekraczać 10.000 zł miesięcznie.

Wyjątek od tej zasady stanowią pracownicy nauki, dla których maksymalne uposażenie emerytalne wynosi 15.000 zł miesięcznie, a dla wdów po nich — 7.500 zł miesięcznie.

Pensje sieroci zostały ustanowione w granicach od 700 zł do 3.650 zł miesięcznie, a dla sierot po pracownikach nauki w granicach od 700 zł do 5.000 zł miesięcznie.

Drugie z tych rozporządzeń ustala zasady zaszeregowania emerytowanych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych do grup uposażenia.

Polskie Koleje Państwowe.

poz. 305. — Ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o zniesieniu militaryzacji Polskich Kolei Państwowych.

Ustawą powyższą został uchylony dekret z dnia 4 listopada 1944 r. o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 11 z 1944 r. poz. 55).

Ustawa weszła w życie z dniem 20 lipca 1949 r.

Podatek od nabycia praw majątkowych.

poz. 309. — Ustawa z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na skutek zmian, wprowadzonych nowo ogłoszoną ustawą, zostały zwolnione od podatku od nabycia praw majątkowych przedsiębiorstwa państwowo - spółdzielcze i centralne spółdzielczo - państwowe.

Stopa procentowa podatku od odpłatnego nabycia praw majątkowych została zwiększona:

- 1) z 0,5% do 1% od uznania długu, pożyczki, nabycia papierów wartościowych oraz najmu lokali,
- 2) z 0,2% do 0,5% — od przyrzeczenia nabycia praw majątkowych,
- 4) we wszystkich innych wypadkach:
 - a) z 1% do 2,5% — gdy nabycie zostało stwierdzone pismem,

b) z 2% do 3,5% — gdy nabycie nie zostało stwierdzone pismem.

Stopa procentowa podatku od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych została również zwiększona, co wynika z umieszczonej w ustawie tabeli.

Minister Skarbu został upoważniony do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R.P. jednolitego tekstu dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 27/47 poz. 106) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych omawianą ustawą.

Oplaty skarbowe.

poz. 310. — Ustawa z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (stemple).

Punkt a) przepisu dodatkowego Nr 13 części II dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 27/47 poz. 107) otrzymał następujące brzmienie:

„13 — Wolne są od opłaty (zwolnienia podmiotowe): Skarb Państwa, związki samorządowe i instytucje ubezpieczeń społecznych, Centralny Związek Spółdzielczy, centrale spółdzielni, centrale spółdzielczo - państwowe oraz spółdzielnie należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze“.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 45 z dnia 6 sierpnia 1949 r.

Zaciąganie i umarzanie zobowiązań pieniężnych.

poz. 332. — Dekret z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych.

Dekret postanawia, że osoby (tak fizyczne, jak i prawne), mające zamieszkanie lub siedzibę na obszarze Państwa Polskiego mogą zaciągać zobowiązania pieniężne, płatne na tym obszarze, tylko w walucie polskiej. Zobowiązania, zaciągnięte sprzecznie z powyższym przepisem, są nieważne z mocy samego prawa.

Do zaciągania zobowiązań w walucie obcej są uprawnione: a) Skarb Państwa, b) Narodowy Bank Polski, c) banki, którym nada Minister Skarbu odpowiednie uprawnienia oraz d) osoby fizyczne lub prawne, które w gospodarczo uzasadnionych przypadkach uzyskają na to zezwolenie Ministra Skarbu.

Świadczenie pieniężne może być określone według innego niż pieniądź miernika wartości: a) w przypadkach, gdy przepisy ustaw szczególnych tak stanowią, b) w umowach dzierżawy, o pracę i o rentę dożywotnią, jeżeli taki sposób określenia świadczenia jest zwyczajowo stosowany.

W umowach, zawieranych z wykonawcami narodowych planów gospodarczych w rozumieniu dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 197), świadczenie może być określone według równowartości części pożytków z przedmiotu umowy.

Splata należności ze zobowiązań pieniężnych, powstałych z jakiegokolwiek tytułu publicznego — lub prywatno-prawnego przed dniem wejścia w życie dekretu, to jest przed dniem 6 sierpnia 1949 r., a do dnia tego nie umorzonych, może nastąpić tylko w pieniądzu polskim.

Zmiana siły nabywczej pieniądza w czasie pomiędzy powstaniem zobowiązania a jego wymagalnością lub wykonaniem nie stanowi podstawy do zmiany wysokości świadczenia.

Wysokość należności ze zobowiązań wyrażonych w złotych określa suma złotych, na którą zobowiązanie opiewa. W zobowiązaniach wyrażonych w złotych w złocie liczy się jeden złoty za złotego w złocie.

Splata należności następuje w biletach Narodowego Banku Polskiego według ich wartości nominalnej. Bez znaczenia jest okoliczność, jaki środek płatniczy, opiewający na złote, miał obieg w chwili powstania zobowiązania.

Wysokość należności ze zobowiązań pieniężnych, wyrażonych w obcej walucie, oblicza się w złotych. Minister Skarbu ogłosi w Monitorze Polskim wysokość oficjalnych kursów walut obcych i kruszcu, notowanych ostatnio przed dniem 1 września 1939 r.

Zobowiązania pieniężne, przerachowane wskutek zarządzenia obcej władzy a waluty polskiej na obcą podczas wojny, ulegają przywróceniu do stanu poprzedniego przez przerachowanie ich na walutę polską z uwzględnieniem dokonanych spłat, o ile prawo polskie uznaje te spłaty za ważne.

Wysokość należności ze zobowiązań, określonych według innego niż pieniądź miernika wartości, przelicza się na złote na podstawie przeciętnej ceny rynkowej za dobro przyjęte jako miernik wartości, w czasie i miejscu powstania zobowiązania.

Gdy zobowiązanie pieniężne opiera się na tytule prywatno-prawnym i powstało przed wprowadzeniem do obiegu biletów Narodowego Banku Polskiego, a wierzyciel w chwili powstania zobowiązania i w chwili wystąpienia z wnioskiem o dopłatę czerpał swe dochody wyłącznie bądź z prowadzenia gospodarstwa małego lub średnio-rolnego, bądź z wynagrodzenia za pracę, — Sąd na wniosek wierzyciela orzeknie prócz obowiązku zapłaty należności według zasad omówionych, również obowiązek dopłaty ustalając wysokość dopłaty według zasad słuszności, przy uwzględnieniu materialnego położenia obu stron. Dopłata do każdego złoto nie może jednak przewyższać równowartości 1,75 kg żyta obliczonej w chwili ustalenia dopłaty.

Obowiązek dopłaty nie może być orzeczony w przypadkach, gdy: a) zobowiązany czerpie swoje dochody wyłącznie z wynagrodzenia za pracę, b) bądź zobowiązany jest wykonawcą narodowych planów gospodarczych, c) lub też wierzyciel nabył wierzytelność w drodze przelewu.

Wysokość należności z obligacji listów zastawnych, emitowanych przez banki i instytucje kredytu długoterminowego oraz inne przedsiębiorstwa, oblicza się według zasad ogólnych.

Spłaty zobowiązań pieniężnych dokonane przed dniem wejścia w życie dekretu, pozostają w mocy również i w przypadkach, gdy wysokość należności została określona w sposób odmienny od zasad przyjętych w dekrete.

Jeżeli przed wejściem w życie dekretu została uiszczona spłata części należności, to przepisy dekretu mają zastosowanie do nieumorzonej reszty. Jeżeli przy uiszczaniu spłaty na poczet należności, strony oznaczyły procentowo lub ułamkowo część należności, która ulega umorzeniu przez spłatę lub jeżeli z okoliczności towarzyszących wynika, że zamiarem stron było umorzenie oznaczonej części należności, wówczas obowiązek spłaty według przepisów dekretu dotyczy nieumorzonej części, bez względu na wysokość uiszczony kwoty. Jeżeli strony nie dokonały takiego oznaczenia, przyjmuje się, że należność została umorzona w części, równej kwocie dokonanej spłaty.

Umowy zawarte po dniu 22 lipca 1944 r. przez Państwo, określające w sposób odmienny od przepisów dekretu wysokość należności ze zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem jego wejścia w życie, — pozostają w mocy.

Wykonanie dekretu zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom: Skarbu, Spraw Zagranicznych, Administracji Publicznej, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Dekret wszedł w życie z dniem 8 sierpnia 1949 r.

Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego.

poz. 333. — Dekret z dnia 27 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego.

Po art. 11 dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego, został wprowadzony nowy dział o tytule: „Podatek od wzbogacenia wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych“.

W myśl postanowień działu tego, opodatkowaniu podlega wzbogacenie, wynikające z regulacji powstałych przed dniem 31 sierpnia 1944 r., a nie wygasłych do dnia 30 czerwca 1945 r., zobowiązań pieniężnych zarówno prywatnoprawnych, jak i publiczno-prawnych na rzecz: Państwa, związków samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, przedsiębiorstw bankowych, instytucji kredytowych, zakładów ubezpieczeń, instytucji ubezpieczeń społecznych lub innych wierzycieli, jeżeli zobowiązania pieniężne są albo będą bądź zabezpieczone hipoteką, bądź ustalone w księgach handlowych.

Od podatku tego wolne jest wzbogacenie, wynikające z regulacji zobowiązań pieniężnych, jeżeli dłużnikami są

między innymi: Skarb Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa o kapitale mieszanym, państwowym, spółdzielczym, i związków samorządu terytorialnego, centralne spółdzielczo-państwowe oraz przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, spółdzielnie i ich związki.

W spółdzielniach mieszkaniowo-budowlanych obowiązek podatkowy ciąży nie na spółdzielni, lecz na poszczególnych członkach spółdzielni w stosunku do stanu zadłużenia, przypadającego na każdego członka z tytułu zaciągnięcia zobowiązania pieniężnego przez spółdzielnię na cele: budowy, odbudowy lub remontu kapitalnego.

Wykonanie dekretu zostało poruczone Ministrowi Skarbu, Dekret wszedł w życie z dniem 6 sierpnia 1949 r.

OKÓLNIKI I ZARZĄDZENIA PAŃSTWOWYCH WŁADZ CENTRALNYCH

Przemysł Mięsny.

W Monitorze Polskim z dnia 25 czerwca 1949 r. Nr A-38 pod poz. 532 zostało ogłoszone Zarządzenie Ministrów: Handlu Wewnętrznego i Handlu Zagranicznego z dnia 10 maja 1949 r., wydane w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Skarbu o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego“.

„Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego“ został utworzony przez zmianę nazwy powołanego zarządzeniem Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 30 września 1946 r. Centralnego Zarządu Przemysłu Konserwowego. Siedzibą Centralnego Zarządu Przemysłu Mięsnego jest Warszawa, a przedmiot jego działalności stanowią: 1) organizacja przetwórczego przemysłu mięsnego i prowadzenie zakładów tego przemysłu oraz chłodni; 2) nadzór nad działalnością rzeźni; 3) dystrybucja mięsa i przetworów mięsnych oraz tłuszczów zwierzęcych, z wyjątkiem masła na obszarze całego Państwa, poza miejscowościami, zaopatrywanymi w mięso i przetwory mięsne przez Centralne Mięśnia; 4) obrót zagraniczny mięsem i przetworami mięsnymi oraz jadalnymi tłuszczami zwierzęcymi, z wyjątkiem masła; 5) prowadzenie przemysłowych tuczarni drobiu.

Szczegółowe zasady organizacji i zakres działania Centralnego Zarządu Mięsnego ustali statut, jaki mu nada Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrami: Handlu Zagranicznego i Skarbu.

Centrala Mięśna.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 533 zostało ogłoszone Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 10 maja 1949 r. wydane w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Skarbu o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Centrala Mięśna“.

Przedsiębiorstwo powyższe zostało utworzone przez przekształcenie „Centrali Mięśnej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej“, utworzonej zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1948 r. (Monitor Polski Nr A-83 poz. 438 z 1948 r.), w państwowe przedsiębiorstwo wyodrębnione.

Siedzibą „Centrali Mięśnej“ jest Warszawa.

Przedmiotem działalności Centrali jest:

a) skup i organizacja skupu trzody chlewnej, bydła rogatego, koni i innych zwierząt gospodarskich.

b) zaopatrywanie w żywiec zakładów przemysłu mięsnego według planów zatwierdzonych przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

c) dystrybucja mięsa i przetworów mięsnych w miejscowościach nie objętych siecią podlegającą nadzorowi Centralnego Zarządu Przemysłu Mięsnego.

d) współdziałanie w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w rozwoju hodowli trzody chlewnej, bydła rogatego, koni i innych zwierząt gospodarskich, przez organizację przerzutów zwierząt hodowlanych i użytkowych, skup i dostawę odpadków pokarmowych, prowadzenie tuczarni, organizację wypasów i temu podobne środki współdziałania.

Nadzór państwowy nad Centralą sprawuje Minister Handlu Wewnętrznego.

Szczegółowe zasady organizacji i zakres działania Centrali ustali statut, jaki zostanie jej nadany przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

Zarządzenie weszło w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 czerwca 1949 r.

Statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu.

W numerze A—43 Monitora Polskiego z dnia 11 lipca 1949 r. pod poz. 583 została ogłoszona Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1949 r., nadająca Ministerstwu Skarbu tymczasowy statut organizacyjny. Statut ten został załączony do powyższej uchwały.

Ministerstwo Skarbu składa się z Gabinetu Ministra, Biura Kadr i trzynastu Departamentów, a mianowicie: Departament I — Kontroli Wewnętrznej; II — Organizacyjno-Administracyjny; III — Planowania Finansowego; IV — Budżetowy; V — Budżetów Samorządów, Ubezpieczeń i Organizacji Społecznych; VI — Rachunkowo-Kasowy; VII — Bankowy; VIII — Zagraniczny; IX — Ubezpieczeń; X — Dochodów Gospodarki Uspołecznionej; XI — Podatków i Opłat; XII — Cel; i XIII — Likwidacyjny.

Ponadto Ministrowi Skarbu podlegają: Główny Inspektorat Ochrony Skarbowej; Prokuratoria Generalna R. P.; Państwowy Zakład Emerytalny; Instytut Finansowy; Likwidator Agendy Ministra Apropozycji; Główny Pełnomocnik Rządowy do Spraw Podatku Gruntowego, banki, instytucje kredytowe, oszczędnościowe, zakłady ubezpieczeń rzeczowych i osobowych, przedsiębiorstwa: Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych, Mennica Państwowa, Polski Monopol Loteryjny, Przedsiębiorstwo Poszukiwań Terenowych oraz instytuty naukowo-badawcze.

Dostawy, roboty i usługi na rzecz Skarbu Państwa.

W tym samym numerze Monitora Polskiego pod poz. 587 ogłoszone zostało Zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 4 lipca 1949 r. o upoważnieniu podległych organów do udzielania zamówień osobom, niewymienionym w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych.

Powyższym zarządzeniem zostały upoważnione Urzędy Wojewódzkie (Wydziały Budowlane), Starostwa Powiatowe i Grodzkie (Referaty Budowl.) i Dyrekcje Odbudowy do udzielania zamówień osobom, niewymienionym w § 8 cytowanego powyżej rozporządzenia Rady Ministrów bez potrzeby uzyskiwania stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby wymienione w tym paragrafie. Upoważnienie zostało wydane na okres czasu do dnia 31 grudnia 1949 r. i ma zastosowanie do robót budowlanych, a nadto zamówienie nie może przewyższać kwoty 2.000.000 złotych.

Zarządzenie weszło w życie z dniem 11 lipca 1949 roku.

Nazwy miejscowości

W Monitorze Polskim Nr A—44 z dnia 13 lipca 1949 r. pod poz. 592 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 28 maja 1949 r. o przywróceniu i ustaleniu nazw miejscowości.

W rozporządzeniu tym są podane nazwy niemieckie i obecnie obowiązujące nazwy polskie miejscowości, położonych w Sudetach.

Drukarnia

W Monitorze Polskim Nr A—46 z dnia 18 lipca 1949 r. pod poz. 627 zostało ogłoszone zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1949 r. w sprawie zakresu działania i składu Komitetu do przekazywania drukarni w użytkowanie.

Komitet ten rozpatruje zgłoszenia organizacji politycznych i społecznych, stowarzyszeń, spółdzielni i związków samorządu terytorialnego o przekazanie w użytkowanie drukarni, jakie przeszły na własność Państwa. Zbiera on

dane o stanie organizacyjnym i finansowym wyżej wymienionych osób prawnych i zrzeczeń oraz przedkłada Ministrowi Przemysłu Lekkiego wnioski w przedmiocie przekazania im drukarni w użytkowanie celem rozpatrzenia i przedstawienia Radzie Ministrów do rozstrzygnięcia.

W skład Komitetu wchodzi: 1) przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów jako przewodniczący; 2) przedstawiciel Ministra Przemysłu Lekkiego jako zastępca przewodniczącego; 3) przedstawiciel Szefa Kancelarii Rady Państwa; 4) przedstawiciel Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk; 5) przedstawiciel organizacji spółdzielczych.

Przewodniczący może zaprosić do udziału w posiedzeniach Komitetu przedstawicieli ministrów zainteresowanych w poszczególnych sprawach.

Wykonanie zarządzenia zostało poruczone Ministrowi Przemysłu Lekkiego. Weszło ono w życie z dniem 18 lipca 1949 r.

Remonty kapitalne.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej Nr 27 z dnia 22 czerwca 1949 r. pod poz. 175 została ogłoszona Instrukcja z dnia 14 czerwca 1949 r. w sprawie sporządzania planu remontów kapitalnych na rok 1949 i trybu występowania o dotację na pokrycie niedoborów funduszy lokalnych z ogólnokrajowego Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej.

Instrukcja określa warunki ubiegania się o wyrównanie niedoborów oraz podaje wzór zgłoszenia Komitetu Funduszu Lokalnego do Zarządu Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej w Warszawie o dotację na pokrycie niedoborów.

Przekazywanie spółdzielniom produkcyjnym gruntów państwowych i resztówek.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych Nr 8 z dnia 21 maja 1949 r. pod poz. 35, zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1949 r. Nr FZ/A-VI/7/49 w sprawie przekazywania spółdzielniom produkcyjnym gruntów państwowych i resztówek.

O oddanie w użytkowanie położonych w pobliżu danej gromady gruntów państwowych, stanowiących zapas ziemi, resztówki wraz z budynkami przemysłu rolnego lub warsztatu rzemieślniczego, mogą ubiegać się spółdzielnie produkcyjne w formie Rolniczej Spółdzielni Wytwórczej lub Rolniczego Zespołu Spółdzielczego.

Podanie należy składać we właściwym terytorialnie Urzędzie Wojewódzkim — Dział Rolnictwa i Reform Rolnych, który przedstawia podanie spółdzielni do decyzji Ministerstwa wraz ze swym wnioskiem.

Grunty państwowe, resztówki wraz z budynkami, drobne zakłady przemysłu rolnego oraz warsztaty rzemieślnicze przekazywane będą spółdzielniom produkcyjnym w użytkowanie bezpłatnie.

Przekazanie spółdzielni produkcyjnej w użytkowanie zakładu przemysłu rolnego lub warsztatu rzemieślniczego może nastąpić wtedy tylko, gdy spółdzielnia ta będzie zdolna uruchomić dany zakład lub warsztat przy wykorzystaniu jedynie pracy swych członków lub zobowiązać się do przyjęcia dotychczasowych pracowników zakładu lub warsztatu w poczet swych członków.

Wyjątek od powyższej zasady stanowią specjaliści, których zgodnie ze statutem spółdzielni można angażować na podstawie umowy o pracę.

Bieżące remonty budynków, przejętych w użytkowanie od Państwa, spółdzielnie produkcyjne będą obowiązane przeprowadzać własnym kosztem i staraniem.